

Procjena okolišnih i društvenih uticaja i tehnička procjena
za projekt energetske efikasnosti javnih objekata u SBK

Plan uključivanja zainteresiranih strana

Projekat:	Procjena okolišnih i društvenih uticaja i tehnička procjena zaprojekt energetske efikasnosti javnih objekata u SBK
Naslov dokumenta:	Plan uključivanja zainteresiranih strana
Klijent:	Srednjobosanski kanton (SBK)
Jezik:	BHS
Izvođač radova:	Centar za ekonomski, tehnološki i okolinski razvoj (CETEOR) Topal Osman Paše 32 B 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina Tel: +387 33 563 580 Faks: +387 33 205 725 E-mail: info@ceteor.ba Web stranica: www.ceteor.ba
Datum pripreme:	April, 2026.
Broj posla/projekta:	04FSEP/P-3804/26

SADRŽAJ

1	UVOD.....	5
1.1	Kontekst projekta.....	5
1.2	Cilj i opseg Plana uključivanja zainteresovanih strana.....	7
2	REGULATORNI ZAHTJEVI ZA INTERESOVANE STRANE	9
2.1	Zahtjevi lokalnog zakonodavstva	9
2.2	Politike EBRD-a	9
2.2.1	Politika zaštite okoliša i društvenih pitanja EBRD-a (2024)	9
3	PROGRAM UKLUŽIVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA	11
3.1	Zainteresovane strane projekta	11
3.2	Prethodne aktivnosti angažmana zainteresovanih strana.....	12
3.3	Odgovornost za implementaciju SEP-a	13
3.3.1	Planirani aranžmani za informisanje i komunikaciju	13
3.3.2	Postupak komunikacije i koordinacije	14
3.3.3	Obavještanje javnosti o građevinskim radovima i mehanizmu za žalbe.....	15
3.3.4	Ciljevi i metode angažmana.....	15
4	MEHANIZAM ZA ŽALBE.....	17
5	PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE	19
	DODATAK 1: OBRAZAC ZA ŽALBE U VEZI S PROJEKTOM.....	20
	DODATAK 2: PREDLOŽENI TEKST ZA LETAK ZA JAVNE ŽALBE	21
	DODATAK 3: DIJAGRAM TOKA ZA OBRADU PRITUŽBI.....	22
	DODATAK 4: REGISTAR PRITUŽBI - OBRAZAC	23

LISTA SLIKA

Slika 1. Lokacija općina unutar objekata SBK-a i Projekta	5
---	---

LISTA TABELICA

Tabela 1. Spisak javnih objekata unutar Projekta	5
Tabela 1. Grupe zainteresovanih strana i metode angažmana za Projekat energetske efikasnosti Srednjobosanskog kantona (SBK)	16

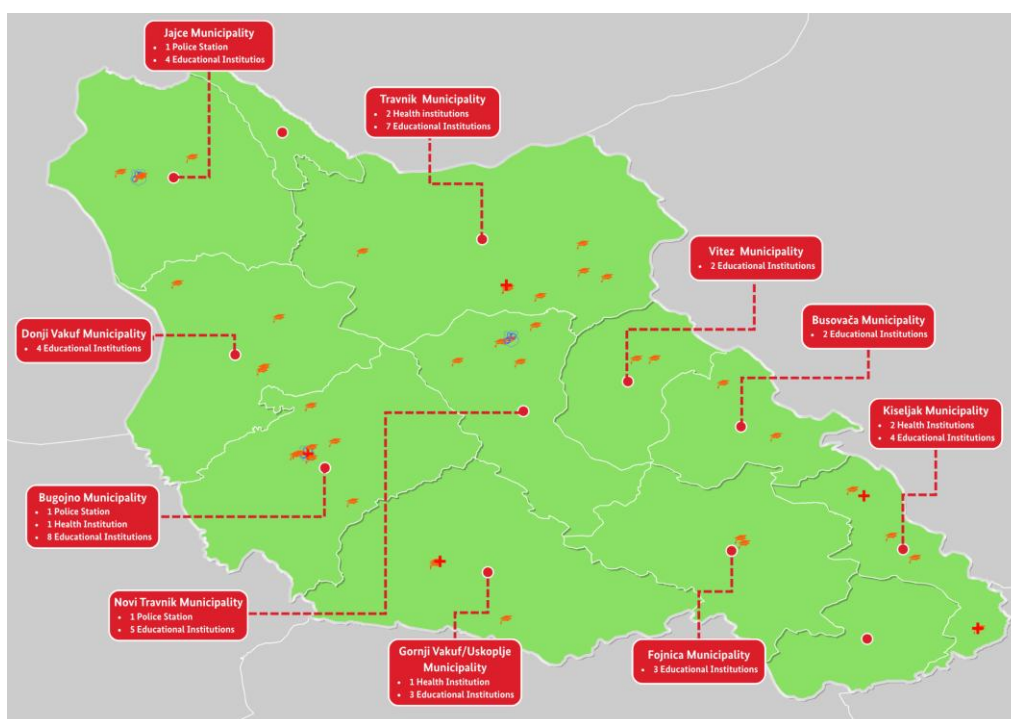
1 UVOD

1.1 Kontekst projekta

Projekat će obuhvatiti 51 javni objekat, uključujući administrativne objekte, zdravstvene i obrazovne ustanove, s ciljem smanjenja potrošnje energije i emisija stakleničkih plinova (GHG), poboljšanja sigurnosti i udobnosti objekata i podrške dugoročnoj održivosti u skladu s ciljevima Evropskog zelenog plana.

Vlada SBK bit će odgovorna za cjelokupnu implementaciju Projekta, uključujući donošenje odluka u vezi s građevinskim i renovacijskim radovima, kao i pripremu i objavljivanje tendera. Odabrani izvođač(i) radova bit će odgovorni za izvođenje građevinskih i renovacijskih radova u skladu s ugovornim zahtjevima, dok će nadzornici nadgledati implementaciju i osigurati usklađenost s tehničkim, okolinskim i društvenim standardima.

Kako bi podržala efikasnu implementaciju, SBK je osnovalao Jedinicu za implementaciju projekata (PIU), odgovornu za planiranje projekata, nabavku, koordinaciju i izvještavanje.

Slika 1 Lokacija općina unutar SBK-a i Projekta

Objekti Projekta nalaze se u cijeloj SBK, pretežno u urbanim sredinama, u 9 općina (Bugojno, Jajce, Travnik, Donji Vakuf, Vitez, Fojnica, Kiseljak, Busovača i Gornji Vakuf-Uskoplje). Donja tabela pruža pregled svih objekata uključenih u ovaj projekat.

Tabela 1 objekata unutar Projekta

Br.	Općina/Grad	Javni objekti
1	Bugojno	Policijska stanica Bugojno
2	Bugojno	JU Dom zdravlja Bugojno
3	Bugojno	JU Prva osnovna škola, Bugojno
4	Jajce	Policijska uprava Jajca
5	Jajce	Srednja strukovna škola Jajce

Br.	Općina/Grad	Javni objekti
6	Fojnica	JU OŠ „Muhsin Rizvić“, JU SMŠ „Zijah Dizdarević i Područni odjel JU OŠ „Ivan Goran Kovačić“
7	Fojnica	Osnovna škola „Muhsin Rizvić“
8	Fojnica	JU OŠ Ivan Goran Kovačić, Gojevići-Fojnica
9	Travnik	JU Osnovna škola Travnik
10	Travnik	JU Mješovita srednja tehnička škola, Travnik
11	Travnik	JU Osnovna škola "Karaula", Travnik
12	Travnik	Osnovna škola "Guča Gora"
13	Jajce	JU OŠ Braća Jezerčić i O.Š Jajce Kruščica, Divičani, Jajce
14	Donji Vakuf	Mješovita srednja škola Donji Vakuf
15	Travnik	Osnovna škola "Dolac"
16	Bugojno	JU Treća OŠ Bugojno i JU Prva OŠ - Jaklić
17	Busovača	Osnovna škola "Kaonik"Busovača
18	Bugojno	Druga osnovna škola Bugojno
19	Gornji Vakuf Uskoplje	JU Osnovna škola Voljevac, Gornji Vakuf - Uskoplje
20	Vitez	Osnovna škola „Vitez“
21	Jajce	JU OŠ "Berta Kučera i 13. rujan", Jajce
22	Gornji Vakuf Uskoplje	OŠ "Uskoplje"
23	Bugojno	JU Srednja tehnička škola Bugojno
24	Donji Vakuf	JU Prva osnovana škola Donji Vakuf - područna škola Kurića Kula
25	Bugojno	JU Osnovna škola "Gračanica", Bugojno
26	Travnik	JU OŠ Mehurići, Travnik
27	Novi Travnik	JU OŠ "Novi Travnik" Novi Travnik
28	Novi Travnik	JU „Mješovita srednja škola“ Novi Travnik
29	Kiseljak	JU SSŠ Fojnica, OŠ Ivan Goran Kovačić, Kiseljak
30	Novi Travnik	JU Osnovna škola Musa Ćazim Ćatić – Trenica
31	Novi Travnik	JU OŠ Mak Dizdar, Novi Travnik
32	Gornji Vakuf	MSŠ "Gornji Vakuf" i Srednja škola "Uskoplje"
33	Jajce	Srednja škola „Nikola Šop“ u Jajcu
34	Lepenica	JU OŠ Lepenica, Kiseljak
35	Kiseljak	Ambulanta Lepenica
36	Kiseljak	JU OŠ Gromiljak, Kiseljak
37	Novi Travnik	JU OŠ „Fra Marijan Šunjić“ Novi Travnik
38	Busovača	JU Osnovna škola Kaćuni, Busovača
39	Bugojno	Srednja stručna škola Bugojno
40	Bugojno	JU OŠ "Bristovi" Bugojno

Br.	Općina/Grad	Javni objekti
41	Bugojno	JU OŠ "Drvetine" Bugojno
42	Kiseljak	O.Š Kiseljak 1, Bilalovac, Kiseljak
43	Travnik	JU OŠ Han Bila, Travnik
44	Gornji Vakuf	JU Dom zdravlja Gornji Vakuf Uskoplje
45	Travnik	JU Bolnica Travnik, Fizijatrija
46	Travnik	JU Bolnica Travnik
47	Donji Vakuf	JU Četvrta osnovna škola Torlakovac, Donji Vakuf
48	Donji Vakuf	JU Treća osnovna škola Oborci, Donji Vakuf
49	Vitez	JU OŠ „Dubravica“, PO Šantići, Vitez
50	Kiseljak	Područna ambulanta Brestovsko, Kiseljak
51	Novi Travnik	Policijska stanica Novi Travnik

Klasificiran kao Kategorija „B“ prema Politici zaštite okoliša i društvenih pitanja EBRD-a (2024), očekuje se da će Projekt generirati ograničene, specifične za lokaciju i upravljive utjecaje na okoliš i društvo.

Očekuje se da će implementacija Projekta energetske efikasnosti u SBK regiji rezultirati značajnim dugoročnim ekološkim i društvenim koristima. Očekuje se da će Projekat generirati višestruke ekološke i socio-ekonomske koristi, uključujući smanjenu potražnju za energijom za grijanje i potrošnju goriva, što će dovesti do nižih emisija atmosferskih i stakleničkih plinova. Poboljšanja omotača objekata će poboljšati toplinsku izolaciju i doprinijeti boljoj udobnosti u zatvorenom prostoru, uključujući blago smanjenje buke. Mjere energetske efikasnosti će podržati ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama smanjenjem potražnje za energijom tokom ekstremnih vremenskih uslova. Osim toga, Projekat će poboljšati kvalitet javnih usluga kroz poboljšane uslove u zatvorenom prostoru u školama, zdravstvenim ustanovama i drugim javnim objektima. Šire koristi uključuju smanjene javne troškove za energiju, omogućavajući preraspodjelu resursa na druge društvene potrebe, kao i stvaranje mogućnosti zapošljavanja tokom implementacije. Sveukupno, Projekat doprinosi prelasku na ekonomiju sa niskom emisijom ugljika i promovira održive energetske prakse unutar lokalnih zajednica.

1.2 Cilj i opseg Plana uključivanja zainteresovanih strana

Plan uključivanja zainteresovanih strana (SEP) je pripremljen kako bi se jasno definisale i komunicirale aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana koje će se provoditi tokom cijelog životnog ciklusa Projekta energetske efikasnosti u Srednjobosanskom kantonu (SBK).

Cilj SEP-a je podrška informiranom i transparentnom donošenju odluka vezanih za Projekt olakšavanjem pravovremenog i smislenog angažmana sa svim relevantnim zainteresovanim stranama i pružanjem mogućnosti zainteresovanim stranama da izraze svoja mišljenja, zabrinutosti i očekivanja koja mogu uticati na dizajn i implementaciju Projekta.

Svrha SEP-a je osigurati efikasno uključivanje zainteresovanih strana tokom cijelog životnog ciklusa projekta, posebno tokom pripreme, izgradnje, renoviranja i rada javnih objekata koje podliježu mjerama energetske efikasnosti u SBK. Aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana provodit će se u skladu s važećim nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnom dobrom praksom, uključujući zahtjeve Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD).

Federacija Bosne i Hercegovine (FBiH) ratificirala je Aarhusku konvenciju UNECE-a o pristupu informacijama, učešću javnosti u donošenju odluka i pristupu pravdi u pitanjima zaštite okoliša. Kao

takav, nacionalni pravni okvir je u velikoj mjeri usklađen s EBRD-ovim Okolišnim i društvenim zahtjevima (ESRs), koji se primjenjuju na ovaj projekat.

SEP će se periodično ažurirati kako bi odražavao napredak Projekta i kako bi se osiguralo da su zainteresovane strane i šira javnost adekvatno informisani o aktivnostima Projekta, kao i o svim potencijalnim uticajima na okoliš i društvo identifikovanim tokom implementacije Projekta.

2 REGULATORNI ZAHTJEVI ZA INTERESOVANE STRANE

Kao dio posvećenosti Srednjobosanskog kantona (SBK) dobrom upravljanju i transparentnom angažmanu sa zainteresovanim stranama u Projektu, ovaj Plan angažovanja zainteresovanih strana (SEP) je pripremljen u skladu sa međunarodnom dobrom praksom, uključujući Okolinske i društvene zahtjeve (ESR) Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), kao i važeće zakonodavstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH).

Federacija Bosne i Hercegovine potpisala je i ratificirala Aarhušku konvenciju Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE), koja uređuje pristup informacijama o okolišu, učešće javnosti u donošenju odluka i pristup pravdi u pitanjima zaštite okoliša. Odredbe Aarhuške konvencije su u skladu sa i uglavnom su usklađene sa Zahtjevima za izvođenje EBRD-a koji se primjenjuju na ovaj projekat.

2.1 Zahtjevi lokalnog zakonodavstva

Kao javni organ, Srednjobosanski kanton (SBK) je dužan uspostaviti i održavati komunikaciju sa zainteresiranim stranama u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH). To uključuje obavezu omogućavanja pristupa informacijama svim zainteresiranim stranama, uključujući fizička i pravna lica, te, u okviru svojih mogućnosti, poduzimanja svih potrebnih mjera kako bi se zainteresiranim stranama pomoglo u ostvarivanju njihovih prava na informacije.

U skladu s principima transparentnosti i odgovornosti koji se primjenjuju na javne institucije, SBK osigurava javnu dostupnost relevantnih informacija vezanih za planiranje i implementaciju Projekta energetske efikasnosti, uključujući informacije o njegovom obimu, ciljevima i aranžmanima za implementaciju.

Nadalje, Zakon o zaštiti okoliša Federacije BiH propisuje da svaka osoba i organizacija ima pravo na adekvatan pristup informacijama o okolišu koje posjeduju javni organi, uključujući informacije koje se odnose na opasne materijale i aktivnosti u njihovim zajednicama, te pravo na sudjelovanje u procesima donošenja odluka o okolišu.

2.2 Politike EBRD-a

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) posvećena je promovisanju ekološki prihvatljivog i društveno održivog razvoja u skladu sa svojom Politikom zaštite okoliša i društvenih pitanja (E&S Politika, 2024) i povezanim Zahtjevima za zaštitu okoliša i društvenih pitanja (ESR). EBRD postavlja svoje zahtjeve za objavljivanje informacija, angažman zainteresovanih strana i transparentnost prvenstveno putem sljedećih dokumenata:

- Politika zaštite okoliša i društva (2024)
- Politika javnog informisanja (2024)
- Zahtjev za zaštitu okoliša i društvo 10 (ESR10): Uključivanje zainteresiranih strana

Ovi dokumenti uspostavljaju okvir za smisleno angažovanje zainteresovanih strana tokom životnog ciklusa projekta i definišu minimalne standarde koji se očekuju od projekata finansiranih od strane EBRD-a.

2.2.1 Politika zaštite okoliša i društvenih pitanja EBRD-a (2024)

Srednjobosanski kanton (SBK), kao predlagač Projekta, obavezao se na implementaciju Projekta energetske efikasnosti u skladu s odredbama Politike zaštite okoliša i društvenih pitanja EBRD-a (2024), s posebnim osvrtom na Zahtjev za zaštitu okoliša i društvenih pitanja 10 (ESR10): Uključivanje zainteresiranih strana. Zahtjevi ESR10 uzeti su u obzir prilikom pripreme ovog Plana uključivanja zainteresiranih strana (SEP) kao primjera međunarodne dobre prakse.

ESR10 prepoznaje važnost otvorenog, transparentnog i inkluzivnog angažmana između vlasnika projekta, radnika, pogođenih zajednica i drugih relevantnih zainteresovanih strana. Efektivno

angažovanje zainteresovanih strana podržava poboljšane ekološke i društvene performanse, unapređuje održivost projekta i doprinosi boljim društvenim, ekološkim i ekonomskim rezultatima. Angažman je najefikasniji kada se započne u ranoj fazi i održava tokom cijelog životnog ciklusa projekta.

U skladu sa Politikom zaštite okoliša i društva EBRD-a (2024), Projekt energetske efikasnosti SBK kategoriziran je kao Kategorija B, što znači da se očekuje da će potencijalni negativni utjecaji na okoliš i društvo biti specifični za lokaciju, ograničenog obima, te da će se lako identificirati i riješiti odgovarajućim mjerama ublažavanja. Ovaj SEP je pripremljen kako bi podržao kontinuirani i strukturirani dijalog sa zainteresiranim stranama tokom pripreme projekta, izgradnje i rada.

SEP će poslužiti kao ključni alat za SBK za identifikaciju zainteresovanih strana, objavljivanje relevantnih informacija, prikupljanje povratnih informacija i uključivanje mišljenja pogođenih strana u procese donošenja odluka o projektu, posebno u vezi s mjerama ublažavanja uticaja i povećanjem pozitivnih koristi projekta.

3 PROGRAM UKLJUŽIVANJA ZAJNTERESOVANIH STRANA

3.1 Zainteresovane strane projekta

Zainteresovane strane u projektu su identifikovane kako bi se osiguralo da se ispune svi relevantni zahtjevi za konsultacije. To uključuje pojedince i grupe na koje projekat direktno ili indirektno utiče, kao i one koji su zainteresovani za njegovu implementaciju ili imaju mogućnost da utiču na njegove ishode.

Ključne zainteresovane strane navedene su u nastavku, dok su njihovi specifični interesi, zabrinutosti i predložene metode komunikacije predstavljene u sljedećem poglavlju. Zainteresovane strane koje nisu identifikovane u ovoj fazi mogu kontaktirati SBK u bilo kojem trenutku kako bi izrazile svoje stavove i potrebe, čime će podržati efikasnu implementaciju ovog Plana angažovanja zainteresovanih strana (SEP).

1) *Osoblje/posjetioci/pacijenti/korisnici javnih objekata*

Primarni akteri Projekta uključuju osoblje, studente, pacijente, posjetioce i druge korisnike javnih objekata obuhvaćenih Projektom, kao što su škole, zdravstvene ustanove i policijske stanice. Nije planirano privremeno preseljenje ili preseljenje van lokacije; svi radovi na renoviranju će se izvoditi tako da korisnici ostanu u objektima, primjenom fazne ili lokalizirane implementacije. Rasporedi radova će stoga biti blisko koordinirani sa svakim objektom kako bi se osigurao kontinuitet usluga i minimizirali poremećaji. Objekti koji rade kontinuirano, kao što su bolnice i klinike, zahtijevat će strožu koordinaciju, a izvođači radova će planirati građevinske aktivnosti kako bi izbjegli utjecaje na osnovne usluge i ranjive korisnike.

U nastavku su navedene specifične karakteristike svake vrste javne institucije uključene u Projekt, u odnosu na njihove stanare i korisnike:

- Osnovne i srednje škole: Škole uglavnom rade radnim danima, a učenici, nastavno osoblje i administrativno osoblje prisutni su tokom cijelog školskog vremena. Učionice, sportski objekti i zajednički prostori se aktivno koriste, što koordinaciju građevinskih radova čini neophodnom kako bi se izbjegli poremećaji u nastavi, školskim aktivnostima i sigurnosti učenika.
- Medicinske ustanove (bolnice i ambulante): Ove ustanove rade neprekidno, pružajući zdravstvene usluge 24/7, uključujući hitnu pomoć. Pristup za pacijente i posjetioce je uglavnom ograničen na određeno vrijeme posjeta. Specijalizovana medicinska oprema, kao što su skeneri, rendgen aparati i magnetna rezonanca, osjetljiva je na vibracije i poremećaje u okolini, što zahtijeva pažljivo planiranje i koordinaciju s medicinskim osobljem kako bi se uticaji sveli na minimum.
- Policijske stanice: Policijske stanice rade s osobljem prisutnim 24 sata dnevno kako bi se održala provedba zakona i javna sigurnost. Sigurnosni protokoli su strogi, uključujući kontrolirani pristup i nadzor osoblja i posjetitelja. Građevinski radovi moraju biti koordinirani kako bi se izbjeglo ometanje sigurnosnih operacija i osiguralo nesmetano funkcioniranje ovih objekata.

Građevinske aktivnosti povezane s energetski efikasnim renoviranjem mogu stvoriti zdravstvene, sigurnosne i operativne rizike za osoblje, studente, pacijente, posjetioce i druge korisnike. Potencijalne opasnosti uključuju probleme s prašinom i kvalitetom zraka tokom rušenja ili bušenja, izloženost hemikalijama i mirisima iz boja ili ljepila, te povećanu buku i vibracije od mašina, što može utjecati na osjetljivu opremu ili ranjive grupe poput pacijenata, studenata i osoba s invaliditetom. Električne nadogradnje i modifikacije građevinskih sistema također mogu predstavljati rizik od požara ili strujnog udara ako se ne upravljaju pravilno. Osim toga, građevinski radovi mogu privremeno blokirati protivpožarne sisteme, evakuacijske puteve ili pristupne tačke u slučaju nužde.

Zagušenje saobraćaja ili privremeno zatvaranje staza moglo bi uticati na pristup nekim institucijama. Iako većina lokacija ima više ulaza, ovi rizici će se upravljati pažljivim planiranjem i koordinacijom.

Projekat je uspostavio mjere za eliminisanje ili minimiziranje ovih rizika, osiguravajući sigurnost i nesmetan rad škola, medicinskih ustanova i policijskih stanica, kako je detaljno opisano u Netehničkom sažetku koji je uključen u paket informacija zajedno s ovim SEP-om.

2) Tijela koja nadziru usklađenost i odobrenja

Za Projekat je identifikovano nekoliko zainteresovanih strana kako bi se osiguralo da se svi zahtjevi za konsultacije i odobrenja pravilno ispune. Ove zainteresovane strane uključuju i direktne korisnike objekata i institucije odgovorne za odobravanje i nadzor radova na rekonstrukciji i renoviranju. Ključne zainteresovane strane uključuju:

- Operateri objekata – škole, bolnice, klinike i policijske stanice koje primjenjuju mjere energetske efikasnosti.
- Općinske i građevinske vlasti – odgovorne za pregled i odobravanje dozvola za rekonstrukciju i projektne dokumentacije.
- Katastarski uredi – pružanje podataka o registraciji nekretnina i zemljišta potrebnih za proces rekonstrukcije.
- Projektanti i nezavisni recenzenti – pripremaju glavne i izvedene projekte i provjeravaju usklađenost s važećim propisima.
- Tijela nadležna za građevinska prava – potvrđuju zakonska prava za izvođenje gradnje ili renoviranja.
- Planiranje zaštite okoliša i urbanističko planiranje – pribavljanje potrebnih saglasnosti i mišljenja.
- Druge relevantne institucije – uključujući pružaoce komunalnih usluga i javne službe, ovisno o obimu radova.

3) Izvođači radova ili podizvođači za izgradnju, praćenje i nadzor radova, kao i njihovi zaposlenici

Izvođači radova ili nadzorni inženjer još nisu odabrani, ali su ključni dionici za uspješno izvršenje i isporuku Projekta, osiguravajući sigurnost i usklađenost tokom procesa izgradnje.

Izazovi za radnike izvođača radova u svim objektima Projekta uključivat će opće građevinske rizike. Posebno pitanje bit će rukovanje materijalima koji sadrže azbest u nekim objektima. Prije početka bilo kakvih radova, bit će potrebno provesti istraživanje za sve objekte, a po potrebi će se morati izraditi i prilagođeni Planovi upravljanja prije početka bilo kakvih građevinskih radova.

3.2 Prethodne aktivnosti angažmana zainteresovanih strana

SBK je održavao kontinuiranu saradnju sa širokim spektrom zainteresovanih strana tokom faza planiranja i rane implementacije Projekta. To je uključivalo redovnu komunikaciju sa vladinim organima na kantonalnom i općinskom nivou, regulatornim tijelima, školama, zdravstvenim ustanovama, policijom i službama javne sigurnosti, lokalnim zajednicama, zaposlenima i izvođačima radova na projektu, organizacijama civilnog društva, medijima i širom javnošću. Metode saradnje su se kretale od službenih pisama, e-mailova i sastanaka, do javnih obavještenja, osiguravajući da se informacije o obimu projekta, rasporedu izgradnje, uticajima na okoliš i društvo, te sigurnosnim mjerama dosljedno dijele.

Kroz ove aktivnosti, SBK je nastojao prikupiti povratne informacije, osigurati usklađenost sa zakonskim i regulatornim zahtjevima, koordinirati mjere pripravnosti za vanredne situacije i javne sigurnosti, te promovirati svijest o mehanizmima za podnošenje žalbi. Škole, zdravstvene ustanove i lokalne zajednice redovno su obavještavane o potencijalnim privremenim poremećajima, buci, prašini i drugim utjecajima, dok će izvođači radova i osoblje proći obuku o procedurama zaštite okoliša, socijalnih pitanja i zdravlja i sigurnosti na radu.

U sklopu pripreme za implementaciju mjera energetske efikasnosti u javnim objektima unutar Srednjobosanskog kantona (SBK), provedene su konsultacije sa relevantnim zainteresovanim stranama, prvenstveno upravama javnih ustanova i predstavnicima kantonalnih vlasti.

Tokom decembra 2025. godine održan je niz sastanaka i posjeta lokacijama s predstavnicima relevantnih institucija i uprava javnih objekata uključenih u projekat. Konsultacije su obuhvatile obrazovne institucije (npr. Osnovnu školu Kaćuni, Osnovnu školu Kaonik, Prvu osnovnu školu Travnik, Prvu osnovnu školu Bugojno, Prvu osnovnu školu Donji Vakuf – Kurića Kula i Srednju školu Nikola Šop), kao i druge javne ustanove poput Kantonalne bolnice Travnik i Policijske uprave Jajce. Održan je i sastanak s predstavnicima Vlade SBK, na kojem su razmatrani ukupni finansijski i organizacijski aspekti projekta, uključujući potencijalno kreditno i bespovratno finansiranje, kao i opcije za uvođenje obnovljivih izvora energije i primjenu ESCO modela.

Na sastancima se razmatralo trenutno stanje objekata i potrebe za poboljšanjem energetske efikasnosti, uz ključna okolišna, društvena i organizacijska razmatranja relevantna za realizaciju projekta. Posebna pažnja posvećena je potencijalnim uticajima građevinskih radova na normalno funkcionisanje institucija, uključujući organizaciju nastave i rada tokom izvođenja radova, mogućnost privremenog prelaska na online ili alternativne načine rada i planiranje vremenskog okvira građevinskih aktivnosti. U nekim slučajevima, specifični lokalni faktori su također smatrani relevantnim za planiranje intervencija.

3.3 Odgovornost za implementaciju SEP-a

3.3.1 Planirani aranžmani za informisanje i komunikaciju

SBK će blagovremeno obavijestiti sve zainteresovane strane o aktivnostima na Projektu, kontaktnim tačkama za daljnje informacije i dostupnosti javno dostupnih dokumenata. SBK namjerava objaviti sljedeću dokumentaciju i informacije u vezi s Projektom:

- Ovaj Plan uključivanja zainteresovanih strana (SEP)
- Netehnički sažetak (NTS) projekta
- Plan upravljanja okolišem i društvenim pitanjima (ESMP) projekta
- Informacije o rizicima i uticajima na zdravlje i sigurnost zajednice, uključujući potencijalne prekide u vodosnabdijevanju, građevinske aktivnosti, ograničenja pristupa cestama i ažuriranja o implementaciji Projekta, uključujući ekološke i društvene performanse
- Obrazac za žalbu i Obrazac zahtjeva za informacijama, kako je navedeno u Dodatku 1 i 2, respektivno

Svi dokumenti će biti dostupni na lokalnim jezicima (i na engleskom, gdje je to moguće) od početka Projekta i najmanje 30 dana prije početka građevinskih radova, što će javnosti omogućiti da da komentare, prijedloge i povratne informacije. Dokumenti će biti objavljeni na web stranici SBK-a, kao i na službenim web stranicama općina u kojima se nalaze objekti Projekta. Osim toga, štampane kopije dokumenata bit će dostupne i u uredima SBK-a i u općinskim uredima u svim relevantnim općinama, osiguravajući široku dostupnost zainteresiranim stranama u cijeloj regiji.

Ovakav pristup osigurava da svi dionici širom općina SBK (Bugojno, Travnik, Jajce, Fojnica, Donji Vakuf, Busovača, Novi Travnik, Gornji Vakuf-Uskoplje, Vitez, Kiseljak i Lepenica) imaju pristup informacijama, mogu učestvovati u konsultacijama i mogu podnijeti povratne informacije ili pritužbe u vezi sa Projektom.

Dokumenti su dostupni putem web stranica Srednjobosanskog kantona (SBK) i općina, a u štampanom obliku u prostorijama SBK-a i općinskim uredima na sljedećim adresama:

Srednjobosanski kanton (SBK) – Kantonalna uprava

Trg hrvatskih velikana 1, 72270 Travnik, Bosna i Hercegovina

Web stranica: <https://sbk-ksb.gov.ba/>

Općina Travnik

Fra Ivana Franje Jukića 1, 72270 Travnik, Bosna i Hercegovina

Web stranica: <https://www.travnik.ba>

Općina Bugojno

Alije Izetbegovića 1, 70230 Bugojno, Bosna i Hercegovina

Web stranica: <https://www.bugojno.ba>

Općina Donji Vakuf Kralja Tvrtka 1, 70240 Donji Vakuf, Bosna i Hercegovina

Web stranica: <https://www.donjivakuf.ba>

Općina Vitez

Trg Armije BiH 1, 72220 Vitez, Bosna i Hercegovina

Web stranica: <https://www.opcina-vitez.ba>

Općina Busovača

Fra Grge Martića 1, 72260 Busovača, Bosna i Hercegovina

Web stranica: <https://www.busovaca.ba>

Općina Fojnica

Dr. Irfana Ljubijankića 1, 71260 Fojnica, Bosna i Hercegovina

Web stranica: <https://www.fojnica.ba>

Općina Gornji Vakuf-Uskoplje

Poštanska adresa: Trg Fra Grge Martića 1, 71240 Gornji Vakuf-Uskoplje, Bosna i Hercegovina

Web stranica: <https://www.gornjivakuf-uskoplje.ba>

Općina Jajce

Trg Zlatnih ljiljana 1, 70101 Jajce, Bosna i Hercegovina

Web stranica: <https://www.jajce.ba>

Općina Novi Travnik

Ul. 11. Julia 1, 72290 Novi Travnik, Bosna i Hercegovina

Web stranica: <https://www.novitrvnik.ba>

Općina Kiseljak

Dr. Mate Bobana 1, 71250 Kiseljak, Bosna i Hercegovina

Web stranica: <https://www.kiseljak.ba>

Nakon što gore navedeni dokumenti budu javno dostupni, zainteresovane strane će imati rok od mjesec dana da dostave svoje povratne informacije, uključujući sva mišljenja ili nedoumice u vezi s Projektom. SBK će jasno obavijestiti kontakt osobu odgovornu za prikupljanje povratnih informacija, zajedno sa konkretnim vremenskim okvirom i uputama za dostavljanje komentara.

SBK će pažljivo pregledati i razmotriti sve doprinose primljene tokom ovog perioda. Na kraju javne rasprave, bit će pripremljen sažeti izvještaj (nazvan "matrica komentara"). Ovaj izvještaj će sadržavati pregled svih komentara i prijedloga koje su podnijele zainteresovane strane, zajedno s odgovorima i objašnjenjima SBK-a o tome kako su povratne informacije obrađene. Matrica komentara bit će objavljena na web stranici SBK-a i općine kako bi se osigurala transparentnost i informirali zainteresovani subjekti.

3.3.2 Postupak komunikacije i koordinacije

Kako bi se osigurala efikasna koordinacija tokom perioda izgradnje, SBK će razviti Proceduru komunikacije i koordinacije nakon što se odabere izvođač(i) radova, koja će uključivati:

- Formalni mehanizam za koordinaciju između rukovodilaca gradnje i predstavnika institucija, koji ocrtava procese za planiranje, izvođenje i nadzor radova, s posebnom pažnjom na bučne ili ometajuće aktivnosti.
- Redovno ažuriranje osoblja o potencijalnim zdravstvenim i sigurnosnim problemima, tekućim mjerama energetske efikasnosti i uputama za upravljanje svim sigurnosnim incidentima povezanim s radovima.
- Specifikacija učestalosti koordinacije (npr. dnevno, sedmično ili po dogovoru), prilagođena osjetljivosti svakog objekta i vrsti radova.
- Gdje je to izvodljivo, planirati građevinske radove izvan redovnog radnog vremena (npr. večeri ili vikendom) kako bi se smanjili poremećaji u pružanju osnovnih usluga.

Proceduru će izraditi SBK i izvođač radova, dostaviti je svim institucijama na pregled i formalno odobriti prije početka izgradnje. Ona će odražavati operativne potrebe svakog objekta i uključivati njihove povratne informacije o preferiranim aranžmanima koordinacije.

3.3.3 Obavještavanje javnosti o građevinskim radovima i mehanizmu za žalbe

SBK će se također obavezati da će pružiti jasne informacije o planiranim građevinskim aktivnostima. To će se osigurati objavljivanjem obavještenja s detaljnim opisom početka i trajanja radova, uz priloženi letak za javne pritužbe i obrazac za pritužbe na projekat, najmanje 30 dana prije početka radova putem:

- Web stranice SBK-a i svih uključenih javnih institucija
- Postavljanje obavještenja na ulazima u svih 51 javnih objekata

3.3.4 Ciljevi i metode angažmana

Spisak identifikovanih zainteresovanih strana i specifični komunikacijski zahtjevi dati su u tabeli ispod.

Kao što je prethodno navedeno, ova lista zainteresovanih strana u nastavku možda nije konačna i sve zainteresovane strane koje nisu identifikovane u ovoj fazi Projekta mogu direktno kontaktirati SBK kako bi predstavile sebe i svoje potrebe i interese. SEP će biti ažuriran u skladu s tim od strane SBK-a. Prijedlozi za poboljšanje predloženih metoda komunikacije su također dobrodošli i mogu se poslati SBK-u.

Tabela 2 Grupe zainteresovanih strana i metode angažmana za projekat energetske efikasnosti Srednjobosanskog kantona (SBK)

Identifikovana grupa zainteresovanih strana	Specifično pitanja ili interesi	Pristup angažmanu	Informacije koje će biti otkrivene
Osoblje/posjetioci/pacijenti /korisnici javnih objekata	Problemi vezani za zdravlje i sigurnost u građevinarstvu, ako se njima ne upravlja pravilno, kao što su loš kvalitet zraka zbog prašine tokom rušenja i bušenja, izloženost hemikalijama i jakim mirisima od boja i ljepila, te povećana buka i vibracije od teških mašina koje mogu uznemiriti pacijente ili oštetiti osjetljivu opremu itd.	<ul style="list-style-type: none"> - Pristup projektnim dokumentima online i u štampanom obliku, te mogućnost davanja povratnih informacija na projektne dokumente - Redovni koordinacijski sastanci između upravitelja javnih objekata i izvođača radova, u skladu s Procedurom komunikacije i koordinacije (vidjeti odjeljak 3.3.2) - Obavještenje s detaljima o početku i trajanju radova i informacijama o mehanizmu za pritužbe postavljeno je na ulazima u sve javne objekte. - Odgovaranje na upite/pritužbe putem mehanizma za pritužbe u vezi s projektom (vidjeti Poglavlje 4) 	<ul style="list-style-type: none"> - Paket za objavljivanje projekta (SEP, NTS, Javna žalba, Obrazac za žalbe) i matrica komentara - Redovne informacije o potencijalnim problemima u oblasti zdravlja i sigurnosti na radu i ažuriranja o mjerama energetske efikasnosti koje se provode u skladu s Procedurom komunikacije i koordinacije - Informacije o obimu, vremenu i trajanju planiranih radova - Informacije o mehanizmu za žalbe
Tijela koja nadziru usklađenost i odobrenja	Osigurati usklađenost s nacionalnim zakonodavstvom	<ul style="list-style-type: none"> - Zvanični komunikacijski kanali - Praćenje zasnovano na zahtjevima nacionalnog zakonodavstva 	<ul style="list-style-type: none"> - Zahtjevi za izdavanje dozvola, izvještaji o praćenju/reviziji
Izvođači radova ili podizvođači za izgradnju, praćenje i nadzor radova, kao i njihovi zaposlenici	Zdravlje i sigurnost; provedba Planova upravljanja materijalima koji sadrže azbest u relevantnim objektima, radni uslovi; okolišno okruženje i utjecaji	<ul style="list-style-type: none"> - Redovna komunikacija s upraviteljima javnih objekata - Informacije putem ugovaranja - Razgovori o alatima na gradilištima o temama zdravlja i sigurnosti - Odgovaranje na upite/pritužbe putem mehanizma za pritužbe radnika 	<ul style="list-style-type: none"> - Postupak komunikacije i koordinacije - Propisi o sigurnosti i zdravlju na radu, zahtjevi za zaštitu okoliša - Informacije o mehanizmu za pritužbe radnika

4 MEHANIZAM ZA ŽALBE

Vlada Srednjobosanskog kantona (SBK), putem svoje Jedinice za implementaciju projekta (PIU), uspostaviti će Registar žalbi i obavijestiti sve zainteresovane strane o mehanizmu za žalbe tako što će ih obavijestiti o dostupnosti ovog registra, njegovoj svrsi, kontakt osobama i procedurama za podnošenje žalbi u pogođenim područjima.

Obrazac za žalbe na projekat (Dodatak 1) i Letak za javne žalbe (Dodatak 2) bit će objavljeni na web stranicama SBK-a i relevantnih općina. Svi komentari ili primjedbe mogu se podnijeti usmeno (lično ili telefonom) ili pismeno popunjavanjem Obrasca za žalbe na projekat (dostavljeno lično, poštom, faksom ili e-poštom na navedene adrese/brojeve), bez ikakvih troškova za podnosioca žalbe. Žalbe se također mogu podnijeti anonimno ili bez korištenja obrasca, ako to želite.

Sve žalbe će biti evidentirane u Registru žalbi, dodijeljen im je jedinstveni referentni broj, a prijem će biti potvrđen u roku od sedam (7) kalendarskih dana. Registar će uključivati sve potrebne elemente za razvrstavanje žalbi po spolu osobe koja ih podnosi i po vrsti žalbe. Svaka žalba će sadržavati sljedeće informacije:

- Opis pritužbe
- Datum prijema i datum potvrde podnosioca žalbe
- Opis poduzetih radnji (istraga, korektivne mjere, preventivne mjere)
- Datum rješavanja i zatvaranja / dostavljanja povratnih informacija podnosiocu pritužbe

Ako je žalba nejasna ili nejasna, PIU će pružiti smjernice kako bi pomogao podnosiocu žalbe da razjasni ili preoblikuje podnesak kako bi se omogućilo informisano razmatranje. PIU će uložiti sve razumne napore da riješi žalbu nakon što je primljena. Ako hitne korektivne mjere nisu moguće, bit će utvrđene dugoročne korektivne mjere. Podnosilac žalbe bit će obaviješten o predloženim korektivnim mjerama i daljim aktivnostima u roku od 25 kalendarskih dana od priznanja žalbe. Također će biti utvrđene i provedene preventivne mjere kako bi se izbjeglo ponavljanje, a ove informacije će biti saopćene podnosiocu žalbe.

Ako PIU ne može riješiti problem putem mehanizma za žalbe ili ako nije potrebna nikakva akcija, bit će dostavljeno detaljno obrazloženje, uključujući smjernice o tome kako podnosilac žalbe može dalje rješavati žalbu ako nije zadovoljan.

Ako podnosilac žalbe ostane nezadovoljan odgovorom, korektivnim/preventivnim radnjama ili obrazloženjima, žalba će biti upućena Komisiji za žalbe drugog stepena, formiranoj ad hoc, koju čine:

- Jedan (1) predstavnik Vlade SBK, koji nije direktno uključen u početno rješavanje žalbe
- Jedan (1) predstavnik Općine
- Jedan (1) predstavnik pogođene lokalne zajednice

Komisija za žalbe će pregledati prethodne radnje i/ili opravdanja, procijeniti alternative i predložiti zadovoljavajuće mjere. Podnosilac žalbe će biti obaviješten o predloženim alternativnim radnjama i njihovoj provedbi u roku od 25 kalendarskih dana od potvrde prijema žalbe od strane Komisije.

Podnosioci pritužbi mogu u svakom trenutku tražiti druga pravna sredstva u skladu sa pravnim okvirom Federacije BiH, uključujući i formalnu sudsku žalbu. Za radnike uključene u projekat biće dostupan zaseban mehanizam za podnošenje pritužbi.

Kontakt informacije za upite i pritužbe:

Vlada Srednjobosanskog kantona (SBK)

Pažnja: Jedinica za implementaciju projekta

Adresa: Stanična 43, 72270 Travnik, Bosna i Hercegovina

Tel.: +387 (0)30 511 316

E-mail: strucnasluzbavladesbk@sbk-ksb.gov.ba

5 PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Rezultati procesa angažmana zainteresovanih strana biće uključeni u monitoring izvještaja o uticaju na okoliš i društvo koje će pripremiti PIU Vlade Srednjobosanskog kantona (SBK). Izvještaji će sadržavati sljedeće informacije:

- Broj i vrste aktivnosti objavljivanja informacija i angažmana putem svih kanala, s informacijama o pokrenutim problemima i zabrinutostima te informacijama o tome kako su pokrenuta pitanja uzeta u obzir;
- Broj i vrste pritužbi podnesenih tokom izvještajnog perioda, uključujući njihov status (otvorene, riješene, zatvorene), kako bi se omogućila pravovremena identifikacija ponavljajućih problema, otkrivanje trendova i efikasno upravljanje rizicima, uključujući pritužbe vezane za nasilje i uznemiravanje na osnovu spola, kao i smetnje povezane s gradnjom, kao što su nepravilno upravljanje otpadom, buka i prašina.

PIU će biti odgovoran za praćenje svih aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana vezanih za projekat, osiguravanje ispunjenja i redovnog ažuriranja ovog SEP-a, te izvještavanje EBRD-u.

DODATAK 1: OBRAZAC ZA ŽALBE U VEZI S PROJEKTOM

Referentni broj:	
Puno ime (opciono): Želim anonimno podnijeti svoju žalbu. Molim da se moj identitet ne otkriva bez mog pristanka.	
Kontakt informacije Molimo Vas da označite kako želite da Vas kontaktiramo (pošta, telefon, e-mail).	Poštom: Molimo navedite poštansku adresu: _____ Telefonom: _____ E-poštom: _____
Preferirani jezik komunikacije	Bosanski / Srpski / Hrvatski Engleski (ako je moguće)
Opis incidenta za žalbu	Šta se dogodilo? Gdje se to dogodilo? Kome se to dogodilo? Šta je posljedica problema?
Datum incidenta / žalbe	
	Jednokratni incident/pritužba (datum _____) Desilo se više puta (koliko puta? _____) U toku (trenutno postoji problem)
Kako očekujete da se riješi incident/pritužba?	

Potpis: _____

Datum: _____

Vlada Srednjobosanskog kantona (SBK)
Pažnja: Jedinica za implementaciju projekta
Adresa: Stanična 43, 72270 Travnik, Bosna i Hercegovina
Tel.: +387 (0)30 511 316
E-mail: strucnasluzbavladesbk@sbk-ksb.gov.ba

DODATAK 2: PREDLOŽENI TEKST ZA LETAK ZA JAVNE ŽALBE

Vlada Srednjobosanskog kantona (SBK) posvećena je osiguravanju da rekonstrukcija i renoviranje javnih objekata u okviru Projekta neće uzrokovati negativne utjecaje na stanovnike, lokalne zajednice ili druge zainteresirane strane.

Međutim, ako imate bilo kakvih problema ili nedoumica vezanih za aktivnosti projekta, želimo čuti od vas.

Kakvu vrstu žalbe mogu podnijeti?

Svako može podnijeti žalbu ako smatra da aktivnosti Projekta negativno utiču na njega, njegovu zajednicu ili lokalnu okolinu. Primjeri uključuju, ali nisu ograničeni na:

- Smetnje poput buke, ograničenog pristupa ili drugih neugodnosti tokom radova na rekonstrukciji;
- Zabrinutost u vezi sa zdravljem i sigurnošću zajednice, kao što su povećan lokalni saobraćaj, oštećenje puteva ili neadekvatno upravljanje otpadom;
- Brige o okolišu;
- Negativni uticaji na kvalitet vode ili druge prirodne resurse;
- Nesigurne radne prakse koje utiču na zaposlene ili izvođače radova;
- Neadekvatna implementacija Plana uključivanja zainteresovanih strana od strane SBK-a.

Kako mogu podnijeti žalbu?

Svako može podnijeti žalbu SBK-u besplatno. Žalbu možete podnijeti na sljedeće načine:

- a) Usmeno (lično ili telefonom)
- b) Pismeno, popunjavanjem priloženog Obrasca za žalbe na projekat (ili korištenjem drugog preferiranog formata) i slanjem istog SBK-u ličnom dostavom, poštom, faksom ili e-poštom.

Kontakt informacije:

Vlada Srednjobosanskog kantona (SBK)

Pažnja: Jedinica za implementaciju projekta

Adresa: Stanična 43, 72270 Travnik, Bosna i Hercegovina

Tel.: +387 (0)30 511 316

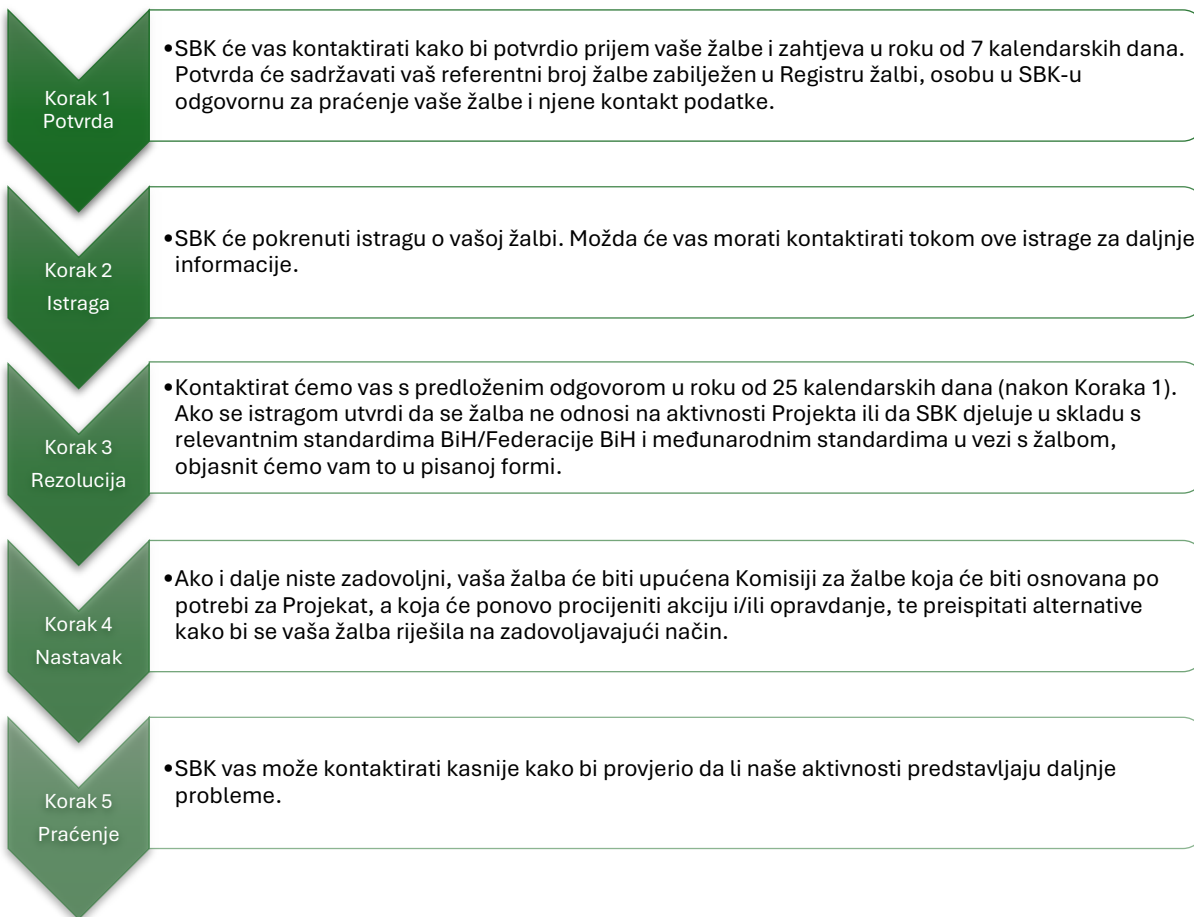
E-pošta: strucnasluzbavladesbk@sbk-ksb.gov.ba

Pritužbe se mogu podnijeti i anonimno. Ako želite da vaša pritužba ostane povjerljiva, SBK će osigurati da vaše ime i kontakt podaci ne budu otkriveni bez vašeg pristanka. Samo tim PIU-a koji je direktno odgovoran za istragu vaše pritužbe imat će pristup ovim informacijama. Ako nije moguće istražiti pritužbu bez otkrivanja vašeg identiteta, bit ćete obaviješteni.

DODATAK 3: DIJAGRAM TOKA ZA OBRADU PRITUŽBI

Kako će Vlada Srednjobosanskog kantona (SBK) postupiti s mojom žalbom?

SBK će slijediti sljedeće korake kako bi riješio vašu žalbu:

DODATAK 4: REGISTAR PRITUŽBI - OBRAZAC

Napomena: Svi lični podaci bit će obrađeni u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka Federacije BiH.

Ne	Ime od podnosilac prijave	Podnosilac žalbe profil	Kontakt informacije	Datum primljeno	Datum priznao	Vrsta (tema) od problem	Žalba opis	Predloženo korektivni akcija (neposredno ili dugo termin)	Datum dospjeća za akcija	Rezultati akcija	Datum zatvaranje	Žalba praćenje	Ponavljanje (D/N)	Bilješke
1.	Unesite ime ili 'anonimno'					Npr., buka, prašina, spol nasilje zasnovano na i uznemiravanje								
2.														
3.														
4.														
5.														
6.														